

Finansutskottet och dess ledamöter

Datum
31 oktober 2019

Öppet brev till Finansutskottet och dess ledamöter avseende den nya regleringen för tjänstepensionsföretag

Livförsäkringsbolaget Skandia, ömsesidigt (Skandia) önskar lämna följande kommentarer och tillägg till den pågående debatten om proposition 2018/19:158 En ny reglering för tjänstepensionsföretag och Finansinspektionens författningsförslag till nya föreskrifter och allmänna råd om tjänstepensionsverksamhet för tjänstepensionsföretag (FI dnr 18-1154).

Inledning

Skandia är, till skillnad från de partskontrollerade pensionsbolagen ("partsbolagen"), deras huvudmän, arbetsmarknadens parter ("parterna"), och de borgerliga partierna, i grunden positivt till en stor del av det föreslagna innehållet i den rubricerade propositionen och de nya föreskrifterna. Då parterna anser att den nya regleringen för tjänstepensionsföretag utgör en överreglering som, genom ökade kostnader, försvagar den svenska modellen för tjänstepensioner vill Skandia påminna om att den nya regleringen, bland annat, syftar till att förbättra kundskyddet och transparensen och bidra till ökad finansiell stabilitet. Att tjänstepensionsregleringen måste anpassas till svenska förhållanden har stått klart sedan många år. Nästan lika länge har det stått klart att det behövs riskbaserade kapitalkrav för kundskyddet och den finansiella stabiliteten. Skandia kan inte se någon som helst ny information som tillkommit och som ändrar på den inställningen.

Riskbaserade kapitalkrav – brister i trafikljusmodellen

Skandia upplever det som att det råder konsensus i Sverige om att tjänstepensionsregleringen bör vara riskbaserad, men det finns avvikande uppfattningar om vad en lämplig skyddsnivå är. En förutsättning för en riskbaserad reglering är dock att riskerna mäts på ett rättvisande sätt. Finansinspektionen har remitterat ett förslag till kalibrering, medan partsbolagen och deras huvudmän förefaller föredra Trafikljusmodellen (det tillsynsverktyg som Finansinspektionen tillämpar). Skandia vill påminna om de brister som Finansinspektionen själva identifierade i trafikljusmodellen i samband med den uppdatering som planerades 2016, men som avbröts på grund av kritik från partsbolagen¹. Det fanns två starka skäl till att modellen var i behov av uppdatering.

1. Trafikljusmodellen utvecklades ursprungligen för att täcka alla typer av försäkringsbolag, sakkolag såväl som livbolag, privat försäkring såväl som tjänstepension. En modell utformad för riskerna i tjänstepension kräver ett större fokus på de största riskerna i

---

¹ Finansinspektionens fortsatta arbete med trafikljusmodellen och tillsynen över tjänstepensionsverksamhet (FI Dnr 15-17483) daterad 2016-12-14.

tjänstepensionsverksamhet, bland annat fallande långräntor och långvarigt utdragna lågräntemiljöer

2. Trafikljusmodellen utformades 2005, d.v.s. före finanskrisen. Krisen förändrade marknadsförutsättningarna. Bl.a. observerades ett starkare samband mellan finansiella risker än tidigare och en betydligt lägre räntebana med negativa räntor på flera löptider. Dessa förändrade förutsättningar fångas inte i dagens trafikljusmodell där korrelationen mellan finansiella risker som fastighetsrisk, aktierisk, vidgade kreditspreddar och fallande räntor är satt till noll, diskonteringsräntekurvan inte tar hänsyn till negativa räntor och ränteriskberäkningen inte är anpassad till en lågräntemiljö

Finansinspektionen påpekar mycket riktigt i sin promemoria att trafikljusmodellen dels inte speglar vissa risker som företagen möter i verkligheten (till exempel negativa räntenivåer), dels inte ger tillräcklig information om andra risker och omständigheter som Finansinspektionen behöver för sin tillsyn. Även IMF har pekat på bristerna med trafikljusmodellen.²

Skandia tolkar regeringens utgångspunkt i propositionen³ så att tanken med Finansinspektionens föreskrifter är att utforma bästa möjliga föreskrifter givet den av regeringen föreslagna konfidensnivån om 97 procent. Enligt Skandias uppfattning kan propositionen således inte - såsom hävdats på annat håll - tolkas så att kapitalkravet enligt föreskrifterna ska ligga så nära trafikljusmodellen som möjligt. Vidare tolkar Skandia Finansinspektionens förslag på föreskrifter avseende beräkningen av riskkänsligt kapitalkrav som att Finansinspektionen syftar till att åtgärda de tidigare identifierade bristerna i trafikljusmodellen.

Kundperspektivet

Nivån på kundskyddet är en frågeställning där det länge har rått delade meningar i branschen. Skandia är av uppfattningen att kundskydd motsvarande 99,5 procent eller 1-på-200, som i Solvens 2, är en lämplig nivå medan partsbolagen förefaller förespråka låga kapitalkrav. Regeringens förslag är 97 procent eller 1-på-33.

Den senaste debatten om den nya regleringen för tjänstepensionsföretag har utgått ifrån en vackert väder-inställning till vad som bygger pensioner, där kundskydd, riskhantering och transparens endast framställs som kostnader som leder till lägre pensioner. Kundskydd betyder att kunden ska kunna få ut sina utlovade pensioner även vid dåligt väder. Pensionsprodukten är komplex och åtaganden mot kunden behöver tryggas under kundens hela försäkringstid som ibland kan vara mer än 70 år.

Till kundperspektivet hör även att försäkringstagare och förmånstagare ska ha möjlighet att jämföra kundskydd mellan olika produkter och olika bolag. Det är redan svårt, och underlättas inte av att samma typ av produkt regleras av två olika regelverk där garantiskyddet dessutom skiljer sig åt. Kundjämförelsen skulle försvåras ytterligare ifall skyddsnivån för tjänstepension sänks ytterligare eller om kapitalkraven ska beräknas med en modell med uppenbara brister (som dagens Trafikljusmodell), eller om försäkringstekniska avsättningar skulle beräknas med en realistisk diskonteringsränta.

---

² <https://www.imf.org/~media/Files/Publications/CR/2017/cr17307.ashx>, s.15

³ 2018/19:158 En ny reglering för tjänstepensionsföretag

Finansiell stabilitet

Parterna anser att införandet av ett riskkänsligt kapitalkrav innebär att högre krav ställs på tjänstepensionsföretag i Sverige, jämfört med vad som kommer att gälla för tjänstepensionsinstitut i andra EU-länder eftersom EU-direktivet inte innehåller regler om riskbaserat kapitalkrav. Skandia vill påminna om Riksbankens *Yttrande över betänkandet En ny reglering för tjänstepensionsföretag (SOU 2014:57)* daterat 2014-12-18 där Riksbanken välkomnar att det i Tjänstepensionsföretagsutredningens förslag införs ett riskkänsligt kapitalkrav för tjänstepensionsföretag. Enligt Riksbankens mening bör det riskkänsliga kapitalkravet för dessa företag vara samma som kapitalkravet för försäkringsföretag. Riksbanken är inte heller i övrigt övertygad om att tjänstepensionsföretag ska regleras annorlunda än försäkringsföretag. Även IMF har lyft vikten av att hantera samma risker på samma sätt.⁴ Uppdelningen av marknaden får som konsekvens att den övervägande majoriteten av tjänstepensionskapital kommer att finnas i tjänstepensionsföretag. I jämförelse med privat pensionsförsäkring tillhör kapitalet oftare svagare inkomstgrupper som är av särskilt behov av ett garantiskydd. Trots detta kommer tillsynen bli hårdare för bolag som faller utanför tjänstepensionsregleringen.

Det är alltså särskilt viktigt att regleringen säkerställer kundskydd, transparens och inte minst tillsynen för tjänstepensionsföretag.

Reglering även för framtida aktörer

Skandia ser det slutligen som viktigt att reglerna inte bara utformas för de bolag som kommer vara tjänstepensionsföretag när reglerna träder i kraft och deras nuvarande riskprofil. Regleringen bör även ta höjd för nya tjänstepensionsföretag som kan tillkomma i framtiden, med en annan kapitalstyrka och en annan affärsmodell. Det är också rimligt att regleringen beaktar möjligheten att bolagen anpassar sin riskprofil utifrån det nya regelverket. Av den anledningen är frågor som tillförlitlig riskmätning, rätt incitament och transparens gentemot kunder och förmånstagare särskilt viktiga.

Sammanfattning

De bolag som kommer omfattas av tjänstepensionsregleringen förvaltar majoriteten av det svenska tjänstepensionskapitalet åt lejonparten av Sveriges förmånstagare. Det är därför av största vikt att regleringen tar frågor som kundskydd, finansiell stabilitet och transparens på allvar. Det är naturligt att partsbolagen och deras huvudmän argumenterar för en mildare reglering än nuvarande förslag, men Skandia uppmanar lagstiftaren att lyssna till oberoende remissinstanser som Riksbanken, IMF och Finansinspektionen i frågor som vilken skyddsnivå som ska ligga till grund för kapitalkraven och på vilket sätt riskerna ska mätas.

Stockholm som ovan

Frans Lindelöw, VD
Livförsäkringsbolaget Skandia, ömsesidigt

---

⁴ <https://www.imf.org/~media/Files/Publications/CR/2017/cr17307.ashx>, s.32